

hans Ret og Forpligtelse skulle afgjøres ved Domstolene. Det er muligt, at det stiller sig som noget Phantastisk for den ærede Rigsdagsmand; at ogsaa Tienbeetere skulle have denne Ret til at søge Værn hos Domstolene, naar der bliver Spørgsmaal om deres Rettigheder, men ialtfald kan jeg ikke see noget Phantastisk deri. Dersom det altsaa er det, der skal høre til en phantastrig Forestilling, da har jeg sikkerlig en saadan, og kan det mere den ærede Rigsdagsmand at udtale det, saa for mig gjerne. Han yttrede endvidere, at da jeg ved en tidligere Leilighed havde udtalt en saadan phantastrig Forestilling om Domstolenes Myndighed, var jeg bleven tilbagevist med Kraft af Indenrigsministeren. Det er nu ogsaa Noget, hvorom der kan tvistes, hvorvidt en Tilbageviisning, og en Tilbageviisning med Kraft, har fundet Steb eller ikke; jeg seer med stor Beroligelse tilbage paa den Discussion, hvortil han sigtede, og jeg har saamegen Høiagtelse for den høitærede Indenrigsminister, at jeg er vis paa, at han ikke ved nu at see tilbage paa sine Udtalelser ved den Leilighed, den ærede Rigsdagsmand nævnte, vilde bruge et saadant Udtryk, som den ærede Rigsdagsmand brugte om sin Optræden ligeoverfor mig dengang. Men, sagde den ærede Rigsdagsmand, min phantastrige Forestilling havde culmineret idag, idet jeg paa en truende Maade havde antydet, at Domstolene skulde kunne komme til at prøve, om en Lov var lovlig. Dertil skal jeg for det Første bemærke, at jeg søgte at antyde, hvorledes der kunde fremkomme Collisioner mellem to forskellige fideordnede Statsmagter, den lovgivende og den dømmende Magt, naar man ikke paa ethvert Stadium, paa ethvert Punkt, var opmærksom paa ikke at gjøre Obergreb fra den ene Statsmagts Side paa hvad der hører ind under den andens Omraade; det er da saa langt fra, at jeg skulde søge at skaffe Domstolene nogen overordnet Myndighed, at min Tanke jo netop var den, at man med Opmærksomhed skulde søge at forebygge Collisioner. Men iøvrigt skal jeg ikke sige at udtale som min Overbeviisning, at det hører ind under Domstolenes Omraade at afgjøre, hvorvidt en Lov er lovlig, og naar den ærede Rigsdagsmand kalder dette Phantasi eller Noget, der ikke skulde

kunne støtte sig paa fornuftige Forestillinger, og som derfor maatte være overrassende at høre, da skal jeg tillade mig at underrette ham om, at jeg for mit Vedkommende ikke gjør Forbring paa, at denne Anskuelse skal anses som original, det er en Anskuelse, som ikke blot deles af flere Mænd, hvis Navne ibetmindste i mine Øren have en saa god Klang, at det er mig en tilstrækkelig Beroligelse, men som ogsaa tidligere er bleven fremsat her paa Rigsdagen. Det hører under Domstolenes Virksomhed at afgjøre, hvad der er Lov og Ret i de enkelte Tilfælde; Loven kan stundom være tvivlsom, der kan stundom være Strid mellem forskellige Love, men Domstolene maa da afgjøre, hvilken Bestemmelse der efter alle de Hensyn, der i de enkelte Tilfælde bør tages, skal anses som den afgjørende. Det kan da ogsaa tænkes, at der kunde være Strid mellem Grundloven og en anden Lov, men naar Domstolene i det enkelte Tilfælde skulle sige, hvad der er Ret og hvad der skal gjælde som Ret, saa gad jeg dog rigtignok vide, om ikke Domstolene blive nødt til at afgjøre, hvilken Bestemmelse der skal gives Fortrin, og det er da for mig ikke noget Tvivlsomt — jeg veed ikke, om det er det for Rigsdagsmanden for Svendborg Amts 6te Valgfreds — at naar Grundloven staar mod en almindelig Lov, da maa denne vige for Grundloven. Hans Bemærkning om den overjordiske Stilling, som Domstolene efter min Mening skulde indtage, ffænkter jeg ham.

S. Sage: Det var den samme Yttring af den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgfreds (S. N. Hansen), der nys blev omtalt af den sidste ærede Taler, som bragte mig til at forlange Ordet. Jeg troer, den nævnte ærede Rigsdagsmand har sammenblandet to forskellige Spørgsmaal. Det ene var det, som han fremhævede fra den grundlovgivende Forsamling, og jeg vedkjender mig, saaledes som han udtalte, at jeg dengang til det Første holdt paa, at Domstolene i de enkelte Tilfælde skulde kunne bedømme, hvorvidt en Lov var overeensstemmende med Grundloven eller ikke; jeg holdt paa, at naar Grundloven i sin § 100 havde bestemt en ganske særegen besværlig Fremgangsmaade, for at For-